

Veliko čudo se zgodi:

Na nébu se pokaže križ;

„V tem znamenji zmágo pridobiš“

Na njem zapisano stoji.

Kot solnce križ le - tá blesti,

Kot ógenj mu napisí plamtí.

Car in vojaki vsi okrog

Prikazen gledajo strmeč,

Pobožno k Bógu govoréc:

„Pomagaj dobrotljívi Bog,

Da zmágame sovražnika

Prevzétnega Makséncija.“

Pobožni car pa zapové

Zastávo novo stvóriti,

In v srédo nje naslíkati

Dá križ in Jezusa imé.

Vojak nariše na svoj ščit

Nebeški križ in njega svit.

Čez most naprej pritískajo,

Da ta pod težo se šibi;

Oróžje pa šumi, zvenčí,

Strašno se meči blískajo.

Pogánstvo pokopújejo,

Krščanstvo povzdigujejo.

Naénkrat zabobní, zavré! —

Podére most se v Tíbero,

Pogani v njej utonijo;

Makséncij sam med njimi je.

Kdor pa iz vode pride, meč

Krščanski ga podré besneč.

Car Konštántín se zmagovít

Podá naprej v mogočni Rim,

Vojaci zvéstí pa za njim

Gredó Boga slavít, častit. —

Kjer Júpiter poprej je stál,

Zdaj sveti križ stoji svetál — —

Iz lica sije vsem srénost;

Zdaj Konštántín povólje dá.

Planiti na sovražnika.

Ženó ga na Milvinski most.

Strašán unáme tam se boj,

Raz čelo vroč jim teče znój.

Oj, šumi, šumi Tíbera,

Pogánstva véliki ti grób,

Ki dala si mu ti pokóp,

Le téci dalje do morjá! —

Premagano poganstvo je,

Razširja naj krščanstvo se!

J. B. Bogdan.

Vrnitev v domovino.

In zunaj na tujem niso ljudje tako prijazni in tako dobrega srca, kakor domá v domačem kraju . . . zatorej ostani domá pri meni, svojeji materi, domá je najboljše“ — tako je govorila mati Staničevka svojemu sinu Bojanu, ki jo je vedno prigovarjal, da bi ga pustila v tuje dežele, da si ogleda tuje šege tuja ljudstva ter tako ustreže svojeji želji po višjeji izobraženosti, katera se najbolj doseže s poznavanjem tujih ljudstev in tujih krajev.

Bojan je bil jedini sin svojih roditeljev, ki mu so skrbeli za najboljšo odgojo. Njegov oče, imovit trgovec, bil je zaradi svoje velike darežljivosti in izvanrednega poštenja obče spoštovan in priljubljen od vseh, ki so ga poznali. V denarnih zadevah pa je bil zelo strog in natančen, kakor malo kdo, ki se pečá s trgovíno. Ker je bil on sam vedno pošten in točen plačnik, zahteval je tudi od drugih ljudi, da bi bili taki. Nek dogodek iz Bojanovih otročjih let utisnil se je tako globoko v njegovo dušo, da je bil v svojih poznejših letih proti vsakemu dober, mehek in prizanesljiv. — Trgovec Stanič je imel pri svojej obširnej trgovini knjigovodnika, ki je bil vže dokaj let pri hiši, ter

si je vsled tega prisojeval nekake posebne pravice. Nekega dne sedi mali Bojan v hiši pri očetu, ko stopi knjigovodnik s temnim in črnim licem v sobo ter pripoveduje očetu, da je trgovec Gašparič, s katerim je bil Stanič v kupčijski zvezi, ustavil svoja plačila. Pri tem neugodnem poročilu je začel z ostrimi in strupenimi besedami bičati trgovsko nepoštenost sploh, kar se pa njegovemu gospodarja Staniču nikakor ni dopalo. Zatorej je dejal Stanič: „Res je, da je človeku težko izgubiti 4000 gld., ali zaradi te izgube napadati trgovsko poštenje sploh, to ni lepo od vas. Predno se poštenost kakega človeka napade, treba je dobro poznati vse njegove razmere, ker se prav lahko dogodi, da je kaka neizogibna nesreča kriva njegove žalostne usode.“ To rekši, prime z nenavadno mirnostjo Bojana za roko, da se gresta malo izprehajata. Komaj sta bila nekoliko korakov od doma, pripelje se mimo njiju v prelepej kočiji mož, ki je bil daleč na okoli znan zaradi svojega velikega premoženja. Neka neozdravljiva bolezen razjedala je vže več let telo tega človeka in sedel je v kočiji kot prava podoba največje béde. Stanič je dejal sinu: „Glej, sin moj dragi, kaj pomaga obilo bogastvo temu človeku! Za vse svoje denarje ne more si kupiti zdravja, a zdravje je več vredno nego vse bogastvo tega svetá.“

Na glavnem trgu je stala tolpa ljudi, ki so si pripovedovali, da je nek človek, ki je bil do sih dob pri ljudeh v največjem spoštovanji, ravnokar obsojen na več let težke ječe zaradi sleparstva in krive prisege. „Vidiš, grebce; nesli so jedinega sina nekega hišnega gospodarja na pokopališče. „Bojan,“ reče oče „prosi ljubega Bogá, da nam čuva naše zdravje, čast in našo družino, a mi si prizadevajmo, da pripomoremo tudi sami k temu, kolikor največ moremo.“

Bojan dragi!“ reče Stanič svojemu sinu, „temu človeku pač ni bilo nobene sile krivemu biti toliko hudodelstva. Ljubi Bog naj nas čuva, da si vedno ohranimo mirno vest in poštenje.“

V bližnjej ulici srečata po-

Ko sta prišla domóv, pokliče Stanič knjigovodnika k sebi v sobo in mu reče: „Tukaj zraven naše hiše stanuje ubog mizar, kateremu so zarubili vse pohištvo in vse mizarsko orodje. Kakó naj zdaj siromak dela in s čim naj si kruha služi? Idite in vzemite iz moje blagajnice 200 goldinarjev nesite jih siromaku ter glejte, da si ž njimi kolikor največ pomore.“

Stanič, ta dobri in pošteni oče, umrl je, ko je Bojan zvršil dvanajsto leto svoje dóbe. Bojan ni imel nobenega veselja do trgovskega stanú, zato se je posvetil medicinskim naukom. Ko je zvršil vse nauke, ki jih zahteva zdraviloznanstvo, poprijela se ga je misel iti po daljnem svetu, in ta misel mu ni mogla iz glave.

In šel je. Zamán so bile vse materine prošnje, solzé in žalovanje. Šel je daleč, daleč —, tjà nekam v južno Italijo. Videl je prelepe laške dežele v večno zelenej vzpomladi, a nad njimi razpeto lepo modro nebó, videl je

starodavni in večno čestiti Rim, videl tudi ljubeznjivo mesto Napolj. Tu je stopil na ladijo in se peljal preko morja v Španijo ter ondu počival pod prijetnimi kostanjevimi drevesi poslušajoč valove v sredozemsko morje se izliva-jočega veletoka Ebra. Potoval je tudi na Francosko in hodil po velikem mestu Parizu. In zdaj se je povrnil domov. Videl je tuje dežele in tuja ljudstva, ali noben kraj na vsem svetu se mu ni tako dopadel, kakor njegova ljuba domovina.

In zdaj pohiti k materi. Ali mati leži bolna, zelo bolna. Skrb, britkost in žalost po sinu, ki je ni hotel slušati, izpodkopali so jej zdravje in jo položili v posteljo.

K postelji pade na kolena sin Bojan ter prosi mater odpuščenja. Obljubljuje jej, sveto obljubljuje, da je noče nikoli več zapustiti, dokler koli bode živel.

In mati Staničevka začne laže sôpsti, čelo se jej razvedri in pri skrbnej postrežbi svojega sina Bojana si kmalu opomore toliko, da zapusti posteljo in se še dolgo potem raduje življenja pri svojem dobrem in skrbnem sinu.

(Iz nemščine preložil Iv. Tomšič.)

— x —

Tujec pod očetovo streho.

Ljudevit je bil vrl deček. Dobro je zvršil domačo ljudsko šolo, in prišel je čas, da mu je bilo treba iti v mestno šolo. Oče, ki so z veliko skrbjo vzrejevali petero otrok, so na prigovarjanje starega gospoda župnika radi privolili v to, da gre Ljudevit v mesto „študirat“.

Obilo lepih naukov je dobil deček na pot v šolo. Tudi mu so skrbna mati do vrha napolnili kovčeg z oblačili, perilom in drugo prtljago, kakeršne potrebuje vsak dijak, kadar gre iz doma med ptuje ljudi. — Praznično opravljen se je poslavljaj Ljudevit od znancev in sorodnikov, tudi k gospodu župniku je šel slovo jemati, vsaj je vedel, da so ga posebno ljubili zaradi njegovega lepega vedenja, da so ga radi imeli tudi zato, ker jim je vže dokaj časa stregel pri svetej maši. Zahvaliti se jim je pa hotel tudi za to, ker so ravno oni izprosili njegova roditelja, da sme zdaj v mesto, kder se bode vse kaj družega učil, nego v domačej ljudskeji šoli. Pred odhodom se je še poslovil od domačega gospoda učitelja, ki mu je bil najboljši prijatelj vže od ónega dne, ko je začel v domačo šolo hoditi. Obljubil mu je tudi gospod učitelj, da mu bode pisal, kadar koli se bode kaj važnega dogodilo domá pri njegovih stariših. To je tembolj veselilo Ljudevita, ker njegov oče pisati ni znal. Naposled se je še poslovil od ljube matere in ljubih sestic in to poslovilo mu je bilo najtežavnejše, ker se jo ločiti moral od ónih, katere je najbolj ljubil.

Slednjič rekó oče: „Voz vže dolgo čaka; treba bode nama odriniti, da opraviva potrebne stvari do mraka; tudi pot je slaba, posebno po noči bi jo čutil, ako bi se predolgo zamudil v mestu.“ S solznimi očmi sede Ljudevit na voz. Še jedenkrat pogleda okolo sebe, pozdravi v duhu domačo hišo, vse holmee in stezice, kjer se je kot otrok tolikokrat radoval, in šlo je potem v naglem diru proti mestu.

Lep in prijeten je bil dan, ko sta se oče in Ljudevit odpeljala od doma. To je bilo obema prav ugodno.